

Přenechání věci k užití jinému - přehled -

Doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D.

Exkurs – reálné smlouvy

- perfekce
- závazek k uzavření reálné smlouvy
 - SoB
- účel: ochrana poskytovatele věci – skutečnost vůle je třeba demonstrovat reálným plněním: do té doby nezávazné

Výprosa (prekarium)

Pojmové vymezení (§ 2189)

- Strany:
 - půjčitel – přenechává věc
 - výprosník (prekarista) - uživatel

- essentialia negotii:
 - přenechání věci k dočasnému užívání
 - bezplatnost
 - lze kdykoli odvolat

- reálná smlouva

- vztah ke společenské úsluze (souhlas s užíváním věci bez smluvní vázanosti)

Obsah obligace

- výprosník může užívat věc
 - není oprávněn přenechat třetí osobě
- půjčitel může požadovat vrácení věci kdykoli podle libosti
- výprosník může kdykoli vrátit
 - nemůže tím způsobit půjčiteli obtíže (§ 2190 II)
- odpovědnost výprosníka za škodu na věci – zneužití věci:
 - užívání věci v rozporu s povahou věci
 - přenechání třetí osobě bez souhlasu půjčitele

Exkurs: posesorní ochrana prekaristy

- jako držitel obligačního práva je výprosník chráněn **vůči třetím osobám**
- má však velmi omezenou posesorní ochranu **vůči půjčiteli**
 - **vůbec nemá posesorní ochranu obligačního práva vůči půjčiteli**
 - to se odvozuje z toho, že výprosa může být kdykoli odvolatelná (není zde dostatečný chráněný zájem)
 - pokud ruší (nepřímou) držbu půjčitele tím, že usiluje proměnit své postavení v trvalé: vůči půjčiteli jde o **nepravou držbu vlastnického práva** (§ 993)
 - následek:
 - má jen kvazinutnou obranu (§ 1006)
 - nemá však posesorní žaloby (§ 1007)

Výpůjčka

Pojmové vymezení (§ 2193)

- Strany:
 - půjčitel – přenechává věc
 - vypůjčitel - uživatel

- essentialia negotii:
 - přenechání věci k dočasnému užívání
 - bezplatnost
 - právo omezeno:
 - určeným časem užívání
 - určeným účelem užívání

- reálná smlouva

Obsah obligace

- vypůjčitel může užívat věc
 - není oprávněn přenechat třetí osobě

- vypůjčitel může vrátit věc předčasně, ledaže
 - působí to půjčiteli obtíže (§ 2197)

- půjčitel nemůže požadovat věc předčasně (§ 2198), ledaže:
 - zneužití věci
 - změna okolností

- Náklady spojené s užíváním věci (§ 2199)
 - obvyklé: nese vypůjčitel
 - mimořádné:
 - může půjčitel (nemusí)
 - neučiní-li tak půjčitel, pak může vypůjčitel – podle pravidel o nepřikázaném jednání (§ 3009)

- Spec. promlčení: 3 měsíce od vrácení věci (§ 2200)

Zápůjčka

Pojmové vymezení (§ 2390)

- Strany:
 - zapůjčitel – přenechává zastupitelnou věc
 - vydlužitel - příjemce

- essentialia negotii:
 - přenechání věci k užívání
 - převod vlastnictví
 - vrací se (jiná) věc stejného druhu
- reálná smlouva (X konsensuální: úvěr)

Obsah obligace

- vydlužitel může věc jakkoli užít (je jejím vlastníkem)
 - může být ujednáním omezeno (např. účel použití prostředků)

- půjčitel může požadovat vrácení
 - po sjednané době
 - není-li sjednána: výpověď
 - výpovědní lhůta: 6 měs. (§ 2393)

- vydlužitel může kdykoli vrátit (nejsou-li sjednány úroky)

- povaha zastupitelné věci:
 - peněžní zápůjčka
 - nepeněžní zápůjčka

- Možnost sjednat jako bezúplatnou i jako úplatnou
- úplata:
 - peněžní: úrok
 - nepeněžní (§ 2392 odst. 2)

Úvěr

Pojmové vymezení (§ 2385)

- Strany:
 - úvěrující – přenechává peněžení prostředky
 - úvěrovaný - příjemce

- essentialia negotii:
 - přenechání peněženích prostředků k užívání
 - převod vlastnictví
 - vrací se peněžení prostředky
 - úplata: úroky
- konsensuální smlouva

Nájem

Pojmové vymezení (§ 2201)

- Strany:
 - pronajímatel – přenechává věc
 - nájemce - uživatel

- essentialia negotii:
 - přenechání věci k dočasnému užívání
 - úplatnost - nájemné

- konsensuální smlouva

Pacht

Pojmové vymezení (§ 2332)

- Strany:
 - propachtovatel – přenechává věc
 - pachtýř - uživatel

- essentialia negotii:
 - přenechání věci k dočasnému užívání a požívání
 - úplatnost – pachtovné nebo část výnosu

- konsensuální smlouva

Licence

Pojmové vymezení (§ 2358)

- Strany:
 - poskytovatel – přenechává oprávnění k výkonu práva
 - nabyvatel - uživatel

- essentialia negotii:
 - přenechání oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví

- konsensuální smlouva

Děkuji za pozornost